

Asia: OM 31/41/2015

Lapsenhuoltolain uudistaminen

Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Lakiehdotus tulee lisäämään lastenvalvojien työtä ja tehtäviä, luo paineita lisäresurssointiin kunnille. Myös uudet tehtävät liittyen lapsen kuulemiseen lisää osaamisen vahvistamisen tarvetta lastenvalvojille.

Ehdotamme, että mahdollisesta lakiuudistuksesta (kun se tulee voimaan) olisi hyvä tehdä esitteitä asiakkaille, ajatuksella lapsenhuoltolaki pähkinänkuorossa. Laki tuo eronneille lapsen vanhemmille uusia velvoitteita. Kaikki kansalaiset eivät ole niin valveutuneita, että kävisivät lukemassa lain läpi.

Lapsenhuoltolain yleiset säännökset (1. luku; 1-5 c §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

§5 b/c Huoltajan esteellisyys. Pykälä on hyvä uudistus, mutta tuo haasteita edunvalvojan määräämisprosessiin. Käytäntö on osoittanut, että edunvalvojan sijaisen hakemisessa saattaa mennä kuukausia, ainakin useita viikkoja. Voiko edunvalvojan sijaisen hakeminen viivästyttää lähestymiskiellon hakuprosessia?

Pykälästä jää epäselväksi kuka edunvalvojan sijaisen lapselle hakee missäkin asiassa? Ja kuka hakemisesta tulevat kulut on velvollinen maksamaan. Mitä jos molemmat huoltajat eivät suostu hakemaan edunvalvojan sijaista, miten toimitaan asiassa?

Huoltajat ja tapaamisoikeus (2. luku; 6-12 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

§7 Lapsen huolto sopimus. Pidämme hyvänä uudistuksena, että mahdollisuus sopia lapsen asioiden tiedonsaannista. On kuitenkin huomattava, että sopimuksessa tulee tarkasti sopia, mistä asioista on tiedonsaantioikeus ja miten sitä toteutetaan. Esimerkkinä: nkko toinen vanhempi velvollinen aina

tiedottamaan lapsen asioista toiselle vanhemmalle vai onko toisella vanhemma oikeus saada viranomaisilta tietoa hänen sitä pyytäessä?

/ b. Miten vuoroasumisen kirjaaminen muuttaa jo voimassaolevaa lakia, vanhempien mahdollisuudesta sopia vuoroasumisesta. Tällä kirjauksella ei edelleenkään sosiaalijärjestelmämme tule tuntemaan käsitettä vuoroasuminen. Tämä aiheuttaa paljon vanhempien välisiä kiistoja taloudellisiin asioihin liittyen. Lapsella tosiasiallisesti vain yksi asuinpaikka tämänkin lakiehdotuksen mukaan.

§ 8 Lapsen kuuleminen. Laki ehdotuksessa sosiaalilautakunnan on otettava huomioon lapsen mielipiteet. Mikä tosiasiallinen merkitys lapsen kuulemisella on? Laki ei määrittele mikä painoarvo lapsen mielipiteellä on. Tosiasiallisesti lapsen mielipide selvitetään ja tuodaan vanhemmille tiedoksi?

Lakiehdotuksen määrittely lapsen kuulemisesta epäselvä. Onko lastenvalvojalalla velvollisuus aina ennen sopimuksen tekemistä informoida vanhemmille mahdollisuudesta kuulla lasta? Pykälä tulee lisäämään resurssipainetta perheoikeudellisiin yksiköihin.

§ 9c Määritelmä lapselle läheisestä henkilöstä on suppea. Laki ehdotus ei tässä muodossa tue lapsen oikeutta pitää yhteyttä hänelle tärkeisiin henkilöihin kuten isovanhempiin, jos vanhemmat eivät pääse asiasta keskinäisesti sopimukseen.

Oikeudenkäynti (3. luku; 14-17 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

§16 Tuomioistuimen tiedonsaantioikeus. Tuomioistuimelle on esitetty laajaa tiedonsaantioikeutta perheen asioissa. Olosuhdeselvittäjien tiedonsaantioikeudesta ei ole määritelty mitään. Jäimme pohtimaan asiaa Kotkan näkökulmasta. Tällä hetkellä Kotkassa olosuhdeselvityksessä vastaavana selvittäjänä on lastensuojelun työntekijä, joka on tiedonsaannin näkökulmasta hyvässä asemassa. Monessa kunnassa selvityksen tekemisestä ei vastaa lastensuojelun sosiaalityöntekijä vaan esimerkiksi lastenvalvoja. Onko olosuhdeselvittäjille tarpeellista määritellä tiedonsaantioikeutta? Auttaako tämä selvityksen tekemisessä?

Huolto- ja tapaamisriitojen tuomioistuinsovittelu (3 a. luku; 17 b ja 17 d §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Ei lausuttavaa

Vieraassa valtiossa annettu päätös ja lapsen palauttaminen (6. luku; 39 ja 41 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Ei lausuttavaa

Asetuksenantovaltuus (7. luku; 49 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

Ei lausuttavaa

Liitelait

Onko teillä lausuttavaa liitelakeihin ehdotetuista muutoksista?

Ei lausuttavaa

Vaikutukset

Onko ehdotuksen vaikutukset mielestänne arvioitu asianmukaisesti?

-

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

3.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Mielestämme lain vaikutuksissa ei ole tarpeeksi huomioitu sosiaalitoimen tehtävien lisääntymistä. Mielestämme lakiuudistus tuo osaamisen vahvistamisen ja laki uudistuksen sisällön perhetymisen lisäksi myös tosiasiallisesti lisää tehtäviä lastenvalvojille. Tämä tuottaa resurssien lisäämisen paineita kuntien sosiaalitoimeen.

Taavitsainen Ninni-Sisko
Kotkan kaupunki